

SCHAALVERGROTING VRAAGT OM ANDERE WERKWIJZE

Veel melkveebedrijven bereiden zich voor op het wegvallen van het melkquotum op 1 april 2015. Vaak gaat dit gepaard met een toename van het aantal koeien en de bouw van een nieuwe melkveestal. Net zoals de sector, evolueert ook de stallenbouw volop. – Peter Op't Roodt, SBB Accountant & Adviseurs

De Vlaamse melkveehouderij ondergaat een duidelijke schaalvergroting. Op de meeste bedrijven neemt de beschikbare arbeid niet evenredig toe, waardoor er meer melk per gewerkt uur geproduceerd moet worden. Om een hogere arbeidsproductiviteit te kunnen behalen, dringt een andere manier van werken zich op. Zo is de trend richting automatisering duidelijk ingezet. Bij traditioneel melken – met een carrousel of zij-aan-zijmelkstal – beperkt het melkproces zich steeds vaker tot het melken op zich. Eventuele behandelingen gebeuren buiten de melkstal. Om die reden is het belangrijk dat de koeien, wanneer ze de melkstal verlaten, vlot gesepareerd kunnen worden naar een strobox of separatieluimte (figuur 1). Hetzelfde is van toepassing bij

robotmelken, bij het verlaten van de melkrobot. Op een modern melkveebedrijf gaat 90% van de tijd naar 10% van de koeien en verschuift de tendens van

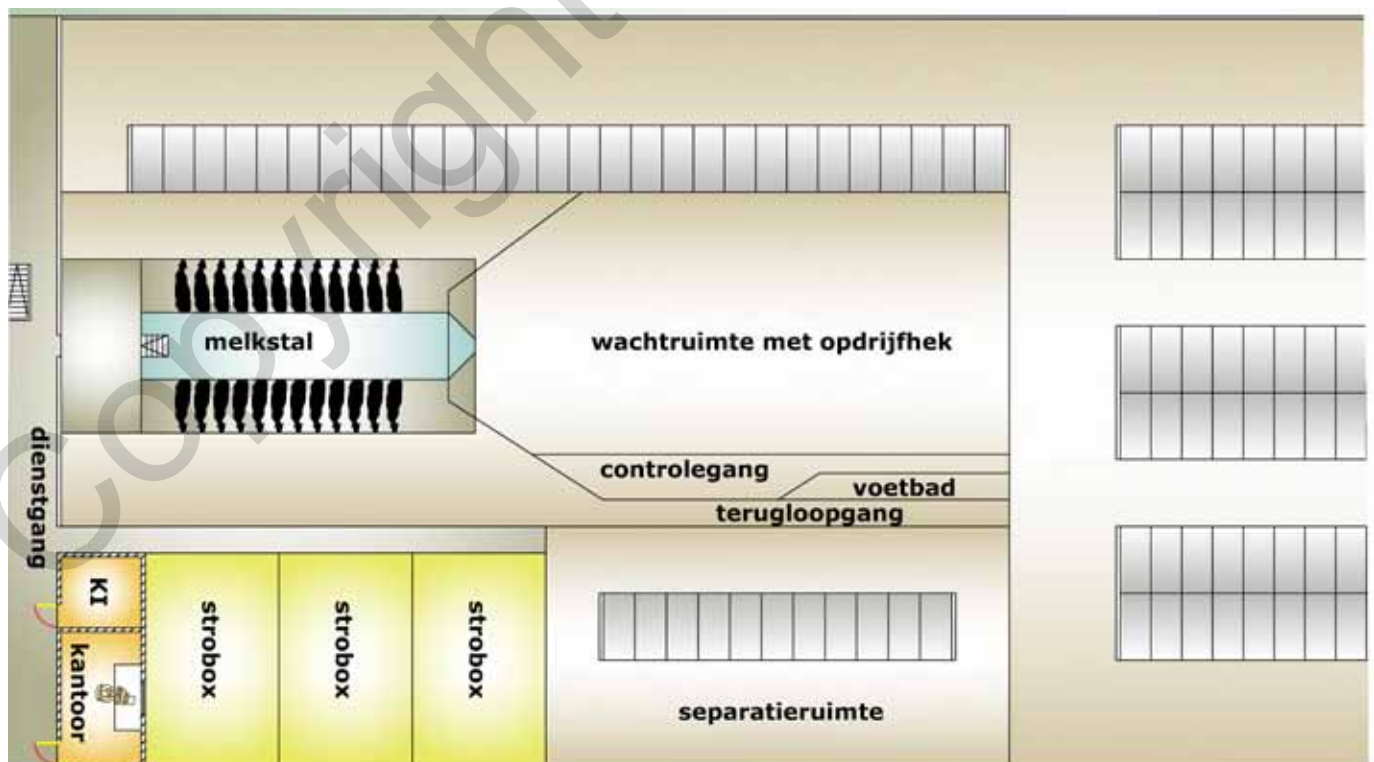
.....
Het is belangrijk na te denken over de mogelijke evolutie van je bedrijf.
.....

koe- naar groepsmanagement. Een voorbeeld hiervan is het apart huisvesten van koeien de eerste weken na afkalven. Deze koeien hebben extra zorg en aandacht nodig en mogen niet verdwijnen

in de massa. Vanaf het moment dat zo'n koe goed opgestart is en zich fit voelt, kan ze verplaatst worden naar de productie-groep. Dit alles zorgt ervoor dat een stal er zich toe moet lenen om op een makkelijke manier met groepen te werken. Voldoende tijd nemen voor het uitwerken van een goed stalconcept, waarin koeien die extra aandacht verdienen centraal staan, is dan ook geen overbodige luxe en bespaart na uitvoering veel arbeid.

Uitbreidingsmogelijkheden openhouden

Vroeger werd er vaak te weinig rekening gehouden met uitbreidingsmogelijkheden. Zo legde men dikwijls sleufsilo's in het verlengde van de stal of werden de mixgaten van de mestkelder aan de

Figuur 1 Hou bij het uitwerken van een stalconcept rekening met zorgkoeien. Als je deze koeien vlot kan separeren bij het verlaten van de melkstal doet dit de arbeidsefficiëntie stijgen.

achterkant van de stal voorzien. Een mogelijke verlenging van de stal wordt daardoor lastig. Opdat men vandaag geen ondoordachte beslissingen meer zou nemen, is het belangrijk na te denken over de mogelijke evolutie van het bedrijf. Figuur 2 toont een melkveebedrijf met uitbreidingsmogelijkheden op lange termijn. Hier zal de bestaande melkveestal een andere functie krijgen en omgevormd worden naar huisvesting van jongvee (JV). Naast de nieuwe melkveestal moet er ook gedacht worden aan extra opslagcapaciteit van ruwvoeder, om aan de stijgende behoefte te kunnen voldoen. Het aantal sleufsilos moet je in de toekomst dan ook kunnen uitbreiden. Verder mag je niet vergeten in een opslagplaats voor vaste mest te voorzien. De regelgeving legt op dat vanaf 15 november 2013 vaste mest maximum een maand voor uitrijden op de kopakker mag opgeslagen worden. Er mag geen opslag op de kopakker plaatsvinden tussen 15 november en 15 januari. Hierdoor is het noodzakelijk om voor een vaste mestopslag te zorgen op het bedrijf. Bij de inplanting van de vaste mestopslag kan er eventueel rekening mee gehouden worden dat deze op termijn overdekt kan worden.

Energieproductie op eigen bedrijf

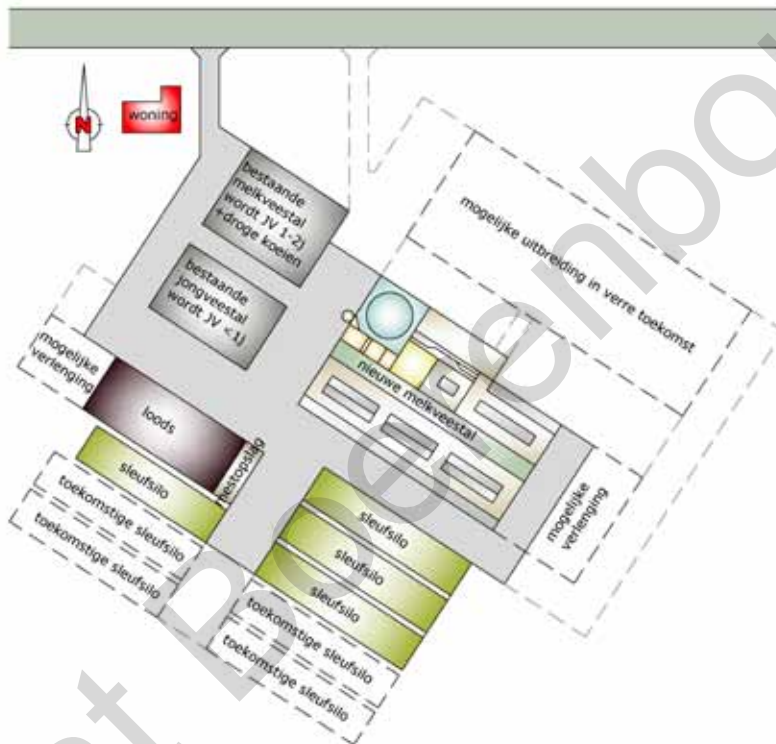
Na de zonnepanelen neemt nu ook de interesse toe voor energieproductie uit bedrijfseigen mengmest. Deze vorm van energieproductie noemt men pocketvergisting. De technologie van de pocketvergister is eenvoudig en vraagt weinig tussenkomst van de veehouder. Er ontstaan geen extra transporten van en naar het bedrijf omdat er enkel mest vergist wordt. Het vergistingsproces produceert elektriciteit en warmte die op het bedrijf verbruikt worden. Digestaat heeft als bijkomend voordeel dat het beter verpompbaar is dan mengmest en dat de stikstof beter opneembaar is door de plant. Om voldoende rendement (energieproductie) te behalen, is het belangrijk dat de mest voldoende snel afgevoerd uit de stal om te verpompen richting vergister. Eén van de mogelijkheden om mest snel af te voeren uit de stal, is het werken met dichte vloeren en mestschuien. De opslag van digestaat, het restproduct van de vergister, kan dan gebeuren in een bovengrondse mestsilo. Bij het werken met een dichte vloer moet er wel aandacht gaan naar het voldoende stroef houden van de vloer. De toepassing van zandligboxen is niet combineerbaar met pocketvergisting. Reden hiervoor is dat het zand in de leidingen zal bezinken en slijtage zal veroorzaken bij het verpompen.

Een andere, meer flexibele, mogelijkheid is het werken met een beperkte mengmestopslag onder de stal, vanwaaruit mest verpompt kan worden richting pocketvergister.

Wetgeving brandveiligheid

In de zomer van 2009 verscheen de wettekst 'Bijlage 6 – Industriegebouwen' in het *Belgisch Staatsblad*. De brandweer geeft advies bij een stedenbouwkundige

Los van de brandklasse zijn er regels van toepassing op het vlak van afstand tot andere gebouwen en perceelsgrenzen, het aantal naar buiten opendraaiende vluchtdeuren en bereikbaarheid van het gebouw door de brandweer. Wegens de complexiteit van de wetgeving vraagt de brandweer bij een vergunningsaanvraag soms bijkomende toelichting of berekeningen. Omdat de wetgeving inzake brandveiligheid invloed heeft op het verkrijgen van

Figuur 2 Mogelijke uitbreiding op lange termijn

vergunningsaanvraag en zal je plannen toetsen aan deze wetgeving. Bijlage 6 is niet enkel van toepassing op nieuwe industriegebouwen, maar ook op nieuwe landbouwbedrijfsgebouwen. De regels die van toepassing zijn, hangen af van de

Leg geen hypotheek op mogelijke uitbreidingskansen.

brandklasse van het gebouw die bepaald wordt via een brandlastberekening. Hoe meer brandbaar materiaal er aanwezig is in de stal (stro in de strobox, koematrassen, ...), hoe groter de brandbelasting. Op basis van de brandklasse worden er eisen gesteld op het vlak van constructie, toelaatbare oppervlakte, automatische branddetectie en rook- en warmteafvoer.

een bouwvergunning, moet je hiermee reeds rekening houden bij het ontwerp van de stal en de keuze van inplanting.

Rekening houden met nieuwe werkelijkheid

Groei op een melkveebedrijf gaat vaak gepaard met een andere manier van werken, die geïntegreerd moet worden in het stalconcept. De toekomst is moeilijk te voorspellen, waardoor er geen hypotheek gelegd mag worden op mogelijke uitbreidingskansen. Nieuwe trends, zoals bijvoorbeeld energieproductie uit bedrijfseigen mest, maar ook nieuwe regelgeving, zoals brandveiligheid, komen op ons af. Met deze ontwikkelingen moet je rekening houden bij de opmaak van plannen voor een nieuwe stal. ■